

institutions]. *Sports Science of Ukraine*, vol. 2, no. 72, pp. 61–67.

2. Boljak A.A., Krykun Ju.Ju., Auštykal'nis E.I., Boljak N.L. (2005). Čyrlidyngh: pravyla zmahan' [Cheerleading: competition rules]. 76.

3. Shyyan O (2013). Istorychni aspekty stanovlennya ta rozvytku cherylidyngu u sviti ta Ukraini [Historical aspects of the formation and development of cheerleading in the world and Ukraine]. *Sports Bulletin of the Dnieper*, 2, 196–199.

4. Korkh-Cherba O.V., Sevastianenko L.V. (2018.). Formuvannia interesu studentiv do navchalnykh zaniat iz fizychnoho vykhovannia u VNZ Cheerleading. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Dragomanova*, 3 K (97), 266-269.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.3K(162).41

УДК 796.33.015(210.5)

Костенко М.П.

кандидат педагогічних наук,

завідувач кафедри фізичного виховання

Національного університету біоресурсів та природокористування України, м. Київ

ORCID: 0000-0003-4999-1602

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ З ПЛЯЖНОГО ФУТБОЛУ

В статті розглядається питання організації навчально-тренувального процесу спортсменів на початковому етапі багаторічної системи підготовки з пляжного футболу. Пляжний футбол є відносно новим видом спорту. Виникнення цього виду спорту обумовлене все більшою увагою до здорового способу життя, популяризацією рухової активності, раціональним поєднанням роботи і відпочинку. Пошук нових форм дозвілля для поєднання спорту і відпочинку призвів до появи нової групи пляжних видів спорту: пляжний волейбол, гандбол, футбол. Ці види швидко поширюються у світі з огляду на їх доступність, наявність в багатьох країнах світу географічних умов для розвитку, видовищність і комерційну привабливість, розвиток курортного бізнесу. Пляжний футбол заснований на правилах гри великого футболу. Пляжний футбол за своїми характеристиками поєднав у собі два види футболу – традиційний і футзал. Фізична підготовка гравців подібна до футболу, а тактична взаємодія – до футзалу. Виникнення нового виду спорту, збільшення кількості змагань, прагнення до зростання спортивних досягнень вимагає наукових досліджень у підготовці спортсменів високого класу з пляжного футболу. Початковий етап підготовки є ключовим у зацікавленні дітей до занять цим видом спорту і вимагає ретельного планування. На початковому етапі формується відчуття радості і задоволення від занять пляжним футболом, що надалі дасть можливість наполегливо працювати для досягнення спортивних вершин у майбутньому. Головним завданням на цьому етапі є гармонійний фізичний розвиток вихованців, підвищення рівня їх функціональної підготовленості та мотивації до занять у спортивній школі. Цей етап вимагає від тренера-викладача глибоких знань із фізіології дитячого організму і вікової психології та використання спеціальних педагогічних методів тренування. Особливості техніки володіння м'ячем і великі фізичні навантаження під час гри на піщаному майданчику обумовлюють необхідність розроблення спеціальних програм фізичної, технічної, тактичної підготовки для цього виду спорту, що відображаються у план-схемі річного циклу тренувань.

Ключові слова: пляжний футбол, початковий етап підготовки, фізична, технічна, тактична, психологічна, теоретична підготовки, план-схема річного циклу підготовки.

Kostenko M. Organization of the educational and training progress at the initial stage of beach soccer. The article examines the organization of the educational and training process of athletes at the initial stage of the long-term training system in the beach soccer. The emergence of this type of sport is due to increasing attention to a healthy lifestyle, popularization of physical activity, rational combination of work and rest. The search for new forms of leisure to combine sports and recreation led to the emergence of a new group of beach sports: beach volleyball, handball, football. These types are rapidly spreading in the world due to their availability, availability of geographical conditions for development in many countries of the world, spectacularity and commercial attractiveness, development of the resort business.

Beach football is based on the rules of the game of big football. According to its characteristics, beach football combines two types of football – traditional and futsal. The physical training of the players is similar to football, and the tactical interaction is similar to futsal. The emergence of a new sport, an increase in the number of competitions, and the desire to increase sports achievements require scientific research in the training of high-class beach soccer athletes. The initial stage of preparation is an important phase for children to increase the interest in beach soccer and requires thorough planning. At the initial stage, the feeling of joy and satisfaction from practicing this sport is formed, which will give an opportunity to work hard to achieve sports peaks in the future. The main task at this stage is the harmonious physical development of pupils, increasing the level of their functional readiness and motivation for classes in the sports school. This stage requires the coach-teacher to have in-depth knowledge of the physiology of the child's body and age-related psychology and the use of special pedagogical training

methods. Peculiarities of the dribbling technique and heavy physical exertion during the game on a sand court necessitate the development of special programs of physical, technical, and tactical training for this sport, which are reflected in the plan-scheme of the annual training cycle.

Key words: beach soccer, initial stage of training, physical, technical, tactical, psychological, theoretical training, plan-scheme of the annual cycle of training.

Постановка проблеми і аналіз публікацій. Сьогодні в суспільстві все більше уваги приділяється здоровому способу життя. Пропаганда правильного харчування, популяризація рухової активності, раціонального поєднання роботи і відпочинку створює передумови для постійного пошуку нових форм організації дозвілля, в тому числі спортивних. Виникає необхідність в появі видів спорту, що сприяють зміцненню здоров'я населення. Саме такими і є пляжні ігрові види спорту – волейбол, футбол і гандбол. Їх філософія і концепція спрямовані на розвиток нової прогресивної культури літнього відпочинку, яка гармонійно поєднує яскраве і видовищне шоу, активний відпочинок та оздоровлення, залучення населення до регулярних занять фізичною культурою [5].

Швидке поширення цієї групи видів спорту в світі обумовлено наступними факторами: доступністю пляжних ігрових видів спорту; наявністю в багатьох країнах світу географічних умов для розвитку (використання пляжів річок, морів і океанів); можливістю проведення змагань, використовуючи один спортивний майданчик для будь-якого пляжного виду спорту; видовищністю і комерційною привабливістю; розвитком курортного бізнесу; високою популярністю класичних версій ігрових видів спорту та авторитетом їх організаційних структур. Виникнення нового виду спорту, збільшення кількості змагань, прагнення до зростання спортивних досягнень вимагає наукових досліджень в підготовці спортсменів високого класу з пляжного футболу.

Першим етапом в системі багаторічної підготовки спортсменів у спортивних іграх є початковий етап, де виховується інтерес до занять пляжним футболом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання структури й змісту процесу багаторічного вдосконалення спортсменів вивчали вітчизняні та зарубіжні науковці В. М. Платонов, J. Olbrecht, O. Vompa, G. Haff [9]. Проблематикою підготовки спортсменів високого класу в ігрових видах спорту зокрема у футболі займалися такі видатні фахівці як В. М. Костюкевич, В. П. Губа, В. М. Годик [4, 6, 7]. Однак наукові дослідження з підготовки спортсменів саме в пляжному футболі практично не проводилися. Така ситуація пояснюється тим, що в нашій країні тривалий період часу наукові дослідження були сконцентровані на проблемах тільки олімпійського спорту. Так як з усіх пляжних видів спорту тільки пляжний волейбол в 1993 році був офіційно визнаний олімпійським видом і, в 1996 році включений в програму Олімпійських ігор, в останні десятиліття він став об'єктом наукової уваги. Решта пляжних видів спорту, зокрема пляжний футбол, поки залишаються без належного освітлення в науці.

Формування мети та завдань роботи. Розробити план-схему річного циклу підготовки для груп початкової підготовки 1-го року навчання з пляжного футболу. У відповідності до поставленої мети були обрані наступні завдання: проаналізувати та систематизувати вікові особливості дітей молодшого шкільного віку; визначити зміст і направленість тренувань у річному циклі підготовки.

В роботі використані **методи** аналізу і узагальнення наукової, навчально-методичної, спеціальної літератури і аналіз власного спортивного та тренерського досвіду.

Виклад основного матеріалу дослідження. Пляжний футбол (англ. beach soccer) – це вид спорту, заснований на правилах гри традиційного футболу. Змагання проводяться на піщаних майданчиках довжиною 35-37 м і шириною 26-28 м, при цьому особливе значення має техніка володіння м'ячем і швидкість пересування по грукій поверхні. Згідно правил пляжного футболу у грі беруть участь дві команди по п'ять гравців: чотири польові та воротар. Матч триває три тайми по дванадцять хвилин кожний з трьох хвилинними перервами між таймами. Дозволена не обмежена кількість замінів. Матч завершується обов'язковою перемогою однієї з команд [11].

Пляжний футбол за своїми характеристиками поєднав у собі два види футболу – традиційний і футзал. Морфологічно-функціональні особливості гравців і рівень швидкісно-силових якостей наближені до показників спортсменів з футболу, а тактична взаємодія гравців і схеми побудови гри в нападі та захисті подібні тактиці футзалу. Техніка володіння м'ячем польового гравця з пляжного футболу має значні відмінності від техніки гри як футболіста, так і футзаліста. У пляжний футбол грають без взуття, що вимагає особливої роботи гомілокостопи як у веденні м'яча так і в ударах. Також воротарі з пляжного футболу окрім техніки ловлення, відбивання, переведення м'яча мають оволодіти технікою ударів по м'ячу ногою з льоту і технікою пересування по піщаній поверхні.

На думку провідного вітчизняного науковця В. М. Костюкевича, удосконалення системи спортивної підготовки – один з основних чинників зростання досягнень у спорті, що включає розробку нових науково обґрунтованих засобів і методів тренування, пошук раціональних способів виконання спортивних вправ, вдосконалення спортивного інвентарю та обладнання, а також інших компонентів і умов системи спортивної підготовки [7].

Як зазначають М. А. Годик і В. П. Губа на етапі попередньої підготовки мета навчання полягає у створенні стійкого інтересу до гри та ігрової діяльності, а завданням є формування вміння грати в футбол та інші ігри (в малих складах), вироблення почуття м'яча, навчання ведення м'яча, удару (передачі) і прийому м'яча ногами, удару в ворота [4, 6].

У молодшому шкільному віці відбуваються суттєві зміни у процесах мислення та пам'яті. Під час навчання і виховання розвивається здібність логічного міркування та абстрактного мислення. Діти цього віку не володіють достатньо виразними м'язоворуховими відчуттями. Відбувається інтенсивний розвиток усього організму, однак процес окостеніння ще не закінчений, кістки скелета легко піддаються деформації, м'язи та зв'язковий апарат слабкі. У дітей цієї вікової категорії частота серцевих скорочень відносно більше, ніж у дорослих (90-92 уд./хв.). Серцевий м'яз слабкий: навіть за незначного навантаження ЧСС різко збільшується, але й швидко повертається до норми. Дихання часте, поверхневе, близько 22 разів за 1 хв. Процеси збудження переважають гальмувальні. Тому для дітей цього віку характерними є більша рухливість, часте переключення з одного виду діяльності на інший. Такі фізіологічні особливості цього віку потребують особливого підходу до процесу тренування юного спортсмена.

Тому, на етапі попередньої підготовки, на думку провідних фахівців застосовується переважно тренувальні навантаження, що сприяють різнобічному впливу на організм юного футболіста, переважне місце відводиться методам і прийомам, пов'язаним із зоровим і слуховим аналізаторами. [1, 8, 12]. Навчати техніки пляжного футболу у цьому віці доцільно за допомогою цілісного методу. Слід уникати положень, що призводять до викривлення хребта, сильних поштовхів і струсів тіла, різних зупинок та поворотів, перенапруження опорно-рухового апарату. Нерівномірне навантаження на праву та ліву ноги може спричинити зміщення кісток поясу верхніх кінцівок й таза. Обмежуються вправи з різними видами напружень, доланням значного опору. Не слід ставити завдання, що є важкими для виконання та спричиняють велике нервово напруження. Треба пам'ятати про неприпустимість тривалого навантаження під час бігу. Навчати глибокого, рівномірного дихання через ніс. Застосовуються рухові дії з частою їх зміною та обмеженою кількістю повторень.

На початковому етапі підготовки в пляжному футболі доцільно застосовувати ігровий метод тренування, використовуючи міні-ігри та ігрові завдання, які спрямовані на розвиток базових технічних навичок і розуміння й уміння побудови тактики гри на практиці, а саме: просторово-часова орієнтація (висота, довжина та ширина), швидкість і напрямок руху м'яча, швидкість пересувань, взаємодія з партнерами по команді та протидія суперникам, пресинг, позиційна гра тощо. Неабияке значення щодо створення передумов для свідомої й активної участі в тренувальному процесі має здатність тренера налагодити атмосферу задоволення та радості зі створенням у дітей відчуття, що вони головні учасники спортивної діяльності [15].

Згідно навчальних програм з футболу, футзалу, пляжного гандболу для дитячо-юнацьких спортивних шкіл організація навчально-тренувального процесу у ДЮСШ включає планування, контроль, облік та забезпечення всебічної підготовки юних спортсменів. [10, 13, 14]

Головними принципами побудови навчально-тренувальної роботи у групах початкової підготовки є: універсальність поставлених завдань, вибір засобів і методів щодо всіх вихованців, дотримання індивідуального підходу та глибоке вивчення особливостей кожного з них [14].

Метою підготовки є формування зацікавленості до занять пляжним футболістом, сприяння фізичному розвитку та зміцнення здоров'я.

Завданням початкового етапу у пляжному футболі є комплектування навчальних груп, оволодіння засадами техніки гри у пляжний футбол, гармонійний фізичний розвиток вихованців, підвищення рівня їх функціональної підготовленості та мотивації до занять у спортивній школі.

Зміст роботи на цьому етапі полягає у наборі вихованців, прийомі контрольних нормативів, попередньому відборі, медичному обстеженні; вивченні технічних прийомів у цілому, ознайомлення з правилами безпеки та користування інвентарем, гігієною та режимом спортсмена; загальна фізична підготовка та складання відповідних контрольних нормативів.

У навчально-тренувальному процесі приділяється увага всім сторонам підготовки:

- фізична підготовка – всебічний фізичний розвиток шляхом застосування в навчально-тренувальному процесі рухливих, спортивних ігор та засобів загальної фізичної підготовки, формування рухових функцій;
- технічна підготовка – оволодіння засадами гри у пляжний футбол. Основні завдання навчання полягають у тому, щоб: створити загальне уявлення про рухову дію і дати установку на оволодіння нею, сформулювати загальний руховий акт, попередити помилки, усунути грубі помилки;
- психологічна підготовка – посилення мотивації до занять пляжним футболістом, розвиток творчих здібностей, створення відчуття задоволення і радості;
- тактична підготовка – створення загального уявлення про індивідуальні та групові тактичні дії у пляжному футболі;

- теоретична підготовка – створення уявлення про систему тренування у пляжному футболі.

Основними засобами, які використовуються у групах початкової підготовки, є загально-підготовчі (загально-розвиваючі вправи, елементи гімнастики та акробатики, вправи на розвиток гнучкості, рухливі ігри, плавання, туризм), допоміжні (легкоатлетичні – біг, стрибки), спеціально-підготовчі (вправи з елементами змагальної діяльності). Методи тренувань – словесні, наочні і практичні.

Тривалість навчальної години в ДЮСШ з пляжного футболу становить 45 хв. Тривалість одного заняття у групах початкової підготовки не може перевищувати двох навчальних годин. Навчально-тренувальне заняття складається з підготовчої, основної та заключної частин.

Підготовча частина навчально-тренувального заняття спрямована на підготовку органів і систем організму юних спортсменів до роботи в основній частині заняття, містить комплекс загально-розвиваючих та спеціальних рухових дій.

Основну частину заняття складає рухова діяльність у пляжному футболі, скерована на вивчення, закріплення та удосконалення елементів техніки, розвиток загальних і спеціальних фізичних якостей, тактичну підготовку.

Заключна частина має на меті зниження навантажень, відновлення систем організму, що активно функціонують в основній частині заняття

Модель тренувального заняття на початковому етапі підготовки юних пляжних футболістів включає такі складові:

1. Спрямованість заняття (технічна підготовка, навчання, розвиток фізичних якостей).
2. Метод тренування.
3. Тривалість заняття.
4. Діапазони швидкості, темпу виконання вправ та їх інтенсивності.
5. Інтервали відпочинку між вправами або серіями.
6. Порядок виконання вправ (серіями, зі зміною інтервалів, без зупинки тощо).
7. Характер відпочинку в інтервалах (активний, пасивний; його тривалість).
8. Кількість повторень (відрізків, серій).
9. Вимоги до оцінки ефективності прийнятої системи навантажень та вправ (характер виконання вправ, швидкість, точність, самопочуття, частота серцевих скорочень тощо) [14].

Таблиця 1

Орієнтовна програма тижневого мікроциклу для груп початкової підготовки 1-го року навчання

<i>День тижня</i>	<i>Переважна спрямованість заняття</i>	<i>Тривалість, хв</i>	<i>Навантаження</i>
Понеділок	Розвиток спритності та координації рухів: елементи акробатики, естафети, рухливі ігри.	60	Середнє
Середа	Психологічна підготовка Розвиток гнучкості та спритності. Навчання техніки виконання ударів та ведення м'яча. Гра у пляжний футбол за спрощеними правилами	90	Середнє
П'ятниця	Теоретична підготовка Розвиток швидкості: естафети, рухливі ігри, ігри з м'ячем. Навчання техніки виконання ударів та ведення м'яча.	90	Середнє

У групах початкової підготовки гравців з пляжного футболу доцільно використовувати методи контролю, що характерні для ігрових видів спорту: педагогічне спостереження, візуальне спостереження; реєстрація частоти серцевих скорочень, часу прискореного пересування на різних відірках та дистанціях, контрольні нормативи фізичної і технічної підготовленості [7].

Таблиця 2

Контрольні нормативи з фізичної та технічної підготовленості для хлопчиків

Контрольна вправа (тест)	8 років	9 років
Загальна фізична підготовка		
Біг 30 м з високого старту, с	6,4 і менше	6,0 і менше
Човниковий біг по піску 6 м x 5, с	15,6	15,4
Стрибок у довжину з місця, см	135	155
Стрибок угору з місця, см	28	35
Підтягування з вису на поперечці, к-ть разів	2 і більше	3 і більше
Спеціальна фізична та технічна підготовка		
Біг 15 м по піску з веденням м'яча, с	5,5	5,2

Удар по м'ячу на дальність верхом, м	15	17
Оббігання стійок та удар по м'ячу у ціль, к-сть попадань	2	3

Для груп початкової підготовки ігрових видів спорту періодизація навчального процесу має умовний характер, він планується як суцільний підготовчий період. Контрольні змагання провадяться за поточним матеріалом занять, без цілеспрямованої підготовки до них. Річний обсяг у групах початкової підготовки 1-го року навчання повинен плануватись у межах 312 годин [10, 13, 14].

Пляжний футбол – вид спорту, що дуже залежний від кліматичних умов і вимагає наявності підготовлених критих спортивних майданчиків.

В Україні переважно змагання з цього виду спорту проводяться влітку. Проте в Києві вже побудовано 2 критих майданчики, що дозволяє проводити підготовку і організувати змагання цілорічно. Отже для груп початкової підготовки з пляжного футболу нами була розроблена план-схема річного циклу підготовки, що представлена у таблиці 3.

Таблиця 3

**Орієнтовна план-схема річного циклу підготовки для груп початкової підготовки
1-го року навчання, год.**

Розділ підготовки	Місяць												Усього за рік
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Теоретичні заняття	1	1	1	1	-	1	1	1	1	1	1	1	11
Загальна фізична підготовка	8	6	4	4	8	8	7	4	4	2	2	2	59
Спеціальна фізична підготовка	4	5	8	6	2	4	4	7	6	3	4	4	57
Технічна підготовка	4	8	8	7	6	7	8	8	10	8	10	10	94
Тактична підготовка	-	1	1	2	2	2	2	2	2	2	3	3	22
Психологічна підготовка	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
Пляжний футбол у рухливих іграх	4	4	3	1	4	3	3	3	2	1	1	1	30
Контрольні ігри та змагання	-	-	-	4	-	-	-	-	-	4	4	4	16
Контрольні нормативи	2	-	-	-	2	-	-	-	-	2	-	-	6
Медичний контроль	2	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	5
Усього:	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	312

Розроблена план-схема річного циклу тренувань покликана стати для тренерів-викладачів орієнтовним планом організації навчально-тренувального процесу на початковому етапі підготовки гравців з пляжного футболу.

Висновки. В роботі було проаналізовано вікові особливості дітей молодшого шкільного віку і розроблені рекомендації щодо методики підготовки гравців з пляжного футболу на початковому етапі підготовки. Визначена структура і зміст тренувань у річному циклі підготовки. Запропоновано орієнтовну програму тижневого мікроциклу для груп початкової підготовки 1-го року навчання. Розроблено план-схему річного циклу підготовки для груп початкової підготовки.

Перспективи подальших досліджень. Проведене наукове дослідження не вирішує всіх аспектів проблеми організації навчально-тренувального процесу підготовки майбутніх футболістів з пляжного футболу. У подальшому планується розроблення планів річних циклів підготовки спортсменів на етапах попередньої, спеціальної базової підготовки та підготовки до вищих досягнень.

Список використаних джерел

1. Артим'юк Н. Актуальні напрями удосконалення фізичної і технічної підготовки футболістів на етапі початкової підготовки. *Проблеми формування здорового способу життя молоді*. 2009. С. 117–119.
2. Асоціація пляжного футболу України. URL: <https://beachsoccer.org.ua/>.

3. Всесвітня організація з пляжного футболу. URL: <https://beachsoccer.com/rankings>.
4. Годик М.А. Физическая подготовка футболистов. М. 2006. 272 с.
5. Гончаренко Є.В. Сучасні тенденції та актуальні проблеми розвитку неолімпійських видів спорту. *Актуальні проблеми фізичної культури і спорту. НУФВСУ*. 2013. (27) 2. С. 35–38.
6. Губа В. П. Организация учебно-тренировочного процесса футболистов различного возраста и подготовленности: учебное пособие. М., 2012. 176 с.
7. Костюкевич В. М. Теорія і методика спортивної підготовки (на прикладі командних ігрових видів спорту). Навчальний посібник. Вінниця: Планер. 2014. 616 с.
8. Николаенко В. В. Система багаторічної підготовки футболістів до досягнення вищої спортивної майстерності. автореф. дис... докт. наук з фіз. вих. і спорту: 24.00.01. К. НУФВСУ. 2015. 41 с.
9. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. М.: Олимп. лит., 2015. Кн. 2. 752 с.
10. Пляжный гандбол навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл. К. 2019. 85 с.
11. Пляжный футбол. Правила игры 2021/22 FIFA 135 с. URL: [file:///C:/Users/user/Downloads/622b84b98f486%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/622b84b98f486%20(1).pdf)
12. Сапрун С. Т., Корнієнко С. М., Кузь Ю. С. Загальна фізична підготовка футболістів на різних етапах багаторічної підготовки. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15 Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2019. Вип. 9 (117). С. 71–75.
13. Футбол. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву та шкіл вищої спортивної майстерності. К. 2003. 106 с.
14. Футзал. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл. К. 2015. 110 с.
15. Kormelink H., Seeverens T. The Dutch Coaching Notebook: The Ultimate Companion For All Ages. bfp Versand, onLi Verlag, 1997. 104 p.

References

1. Artim'juk N. (2009). Aktual'ni naprjami udoskonalennja fizichnoi i tehnicnoi pidgotovki futbolistiv na etapi pochatkovoї pidgotovki. *Problemi formuvannja zdorovogo sposobu zhittja molodi. L. LNU im. I. Franka*, 117-119.
2. Beach Soccer Association of Ukraine. URL: <https://beachsoccer.org.ua/>
3. Beach Soccer Worldwide. URL: <https://beachsoccer.com/rankings>
4. Hodyk M.A. (2006). Fyzycheskaia podhotovka futbolystov. M., Russia. 272.
5. Honcharenko Ye.V. (2013). Suchasni tendentsii ta aktualni problemy rozvytku neolimpiiskykh vydiv sportu. *Aktualni problemy fizychnoi kultury i sportu. NUFVSVU*. (27) 2, 35–38.
6. Huba V.P. (2012). Orhanyzatsiya uchebno-trenirovochnoho protsessa futbolystov razlychnoho vozrasta y podhotovlennosti: uchebnoe posobyе M., Russia. 176.
7. Kostiukevych V.M. (2014). Teorii i metodyka sportyvnoi pidhotovky (na prykladi komandnykh ihrovykh vydiv sportu). Navchalnyi posibnyk. Vinnytsia: Planer. 616.
8. Nikolaenko V.V. (2015). Sistema bagatorichnoi pidgotovki futbolistiv do dosjagnennja vishhoi sportivnoi majsternosti: Abstracts of Doctor's thesis: 24.00.01. Kyiv, Ukraine. 41.
9. Platonov V.N. (2015). Sistema podgotovki sportsmenov v olimpijskom sporte. Obshhaja teorija i ee prakticheskie prilozhenija. M.: Olimp. lit., Russia. Kn 2. 752.
10. Pliazhnyi handbol navchalna prohrama dlja dytiacho-yunatskykh sportyvnykh shkil. (2019). Kyiv, Ukraine. 85.
11. Beach Soccer. Kules of the game 2021/22 FIFA 135 p. URL: [file:///C:/Users/user/Downloads/622b84b98f486%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/622b84b98f486%20(1).pdf)
12. Saprun S.T., Kornienko S.M., Kuz Yu.S. (2019). Zahalna fizychna pidhotovka futbolistiv na riznykh etapakh bahatorichnoi pidhotovky. *Naukovy chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seriiia 15 Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport)*, 9 (117), 71–75.
13. Futbol. (2003). Navchal'na prohrama dlja ditjacho-junac'kih sportivnih shkil, specializovanih ditjacho-junac'kih shkil olimpijs'kogo rezervu ta shkil vishhoi sportivnoi majsternosti. Kyiv, Ukraine. 106.
14. Futzal. (2015). Navchalna prohrama dlja dytiacho-yunatskykh sportyvnykh shkil. Kyiv, Ukraine. 110.
15. Kormelink H., Seeverens T. (1997). The Dutch Coaching Notebook: The Ultimate Companion For All Ages. bfp Versand, onLi Verlag, 104.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.3K(162).42

УДК 796.5:316.61-053.6

Кравченко Т.П.

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту
Університету Григорія Сковороди в Переяславі, м. Переяслав
ORCID: 0000-0002-6041-3101

Данилко В.М.

кандидат педагогічних наук, доцент,
викладачка кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту
Університету Григорія Сковороди в Переяславі, м. Переяслав